

SUNDBYBERGS STADS KONSTPOLICY

Fastställd av kommunfullmäktige den 20 juni 2022 § 201, och gäller från och med 1 juli 2022

Titel: SUNDBYBERGS STADS KONSTPOLICY

Omslagsbild: Lars Lisasson

Grafisk form: ETC Kommunikation AB

Tryckeri: Modin

© Sundbybergs stad

Östra Madenvägen 4 · 172 92 Sundbyberg

08-706 80 00 · info@sundbyberg.se · www.sundbyberg.se

Dokumenttyp	Policy
Diarienummer	KFN-0146/2020
Fastställd av	Kommunfullmäktige
Tidpunkt för fastställande	20 juni 2022, § 201
Status	Gällande
Laga kraft	15 juli 2022
Giltighetstid	Tills vidare
Dokumentägare	Kultur- och fritidsnämnden
Dokumentansvarig	Sektorsdirektör

Inledning

Sundbybergs stads konstpolicy är ett styrdokument som definierar hela Sundbybergs stad och stadens bolagskoncerns övergripande värderingar, förhållningssätt och mål för arbetet med offentlig konst. Konstpolicyn har tagits fram för att skapa stabilitet och långsiktighet. Konstpolicyn ska även vara vägledande för externa samarbetspartner.

I Sundbybergs översiktsplan för 2030 står att:

Satsningar på konst och kultur ger en bra grogrund för utbildning, kreativitet och tolerans. Konst i Sundbyberg skapar en känsla av samhörighet och ger staden karaktär.

Konstpolicyn har sin utgångspunkt i Sundbybergs tradition av att köpa, producera och visa offentlig konst samt i gällande styrdokument. Dit räknas Sundbybergs stads styrmodell, Kulturpolitiskt program för Sundbybergs stad, Vision 2030, Sundbybergs stads översiktsplan för 2030 och kommunstyrelsens gällande gränsdragningslista för Lokalfastigheter. Konstpolicyn knyter även an till riksdagens mål för Gestaltad livsmiljö¹.

Konstpolicyn innefattar:

- konst som stadens nämnder och bolag äger och förvaltar.
- konst som staden förvärvar.
- konst som tas fram och placeras i offentlig miljö i samband med ny-, om- och tillbyggnationer.

Utifrån konstpolicyn tas riktlinjer fram som stöd för alla de processer som är kopplade till offentlig konst i Sundbybergs stad. Riktlinjerna berör både lös konst och platsspecifik konst och är gällande för stadens nämnder samt är vägledande för stadens bolag och externa samarbetspartner.

¹ Proposition Politik för gestaltad livsmiljö (prop. 2017/18:110)

Innehåll

Begrepp	5
Vision för den offentliga konsten	6
Mål	6
Roll och ansvarsfördelning	7
Finansiering	8
Riktlinjer för offentlig konst	9

Begrepp

Begrepp	Beskrivning
Offentlig konst	<p>All konst som berörs i konstpolicyen är offentlig konst. Detta är konst som är tillgänglig för allmänheten då den visas i stadsrummet, i andra offentliga rum eller i stadens verksamheter. Offentlig konst kan vara:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Platsspecifik konst - skräddarsydd för en viss plats (kallas också för byggnadsanknuten eller fast konst). Den kan både vara tillfällig, semipermanent eller permanent. • Lös konst - all konst som är flyttbar och icke platsspecifik
Enprocentsregeln	<p>Enprocentsregeln är en ekonomisk princip som fastställts i Sundbyberg stads översiktsplan². Den anger att en (1) procent av produktionskostnaden vid ny-, om- och tillbyggnation ska avsättas för ny konstgestaltning. Detta gäller hus, gator, torg och parker. Produktionskostnaden definieras som entreprenadkostnad eller byggkostnader inklusive byggherrekostnader. Vid husproduktion exkluderas kostnader för VA, markköp och -arbete. Undantaget är reinvestering, drift/skötsel och underhåll samt projekt av övervägande teknisk karaktär så som planerat fastighetsunderhåll, energieffektivisering, stambyten och VA-ledningar.</p>
Konst	<p>Konst är kreativa yttringar som genomförs av yrkesverksamma konstnärer. Konsten kan ha olika livslängd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Permanent • Tillfällig <p>Konsten kan även ha olika uttrycksformer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fysisk (till exempel en skulptur eller tavla) • Idébaserad (idén är viktigare än den fysiska gestaltningen, till exempel konceptuell- eller performancekonst)
Konstens integritet	<p>Konstpolicyen ska främja konstnärlig yttrandefrihet och kvalitet. Genom konstpolicyen hävdas konstens integritet, oberoende och egenvärde.</p>
Konstnär	<p>I yrkesgruppen konstnär ingår alla med en konsthögskoleutbildning, exempelvis från någon av landets konsthögskolor eller liknande eller en jämförbar internationell utbildning. Om formell utbildning saknas ska konstnären under de senaste fem åren huvudsakligen ha arbetat med sin konstform samt ha verkat i etablerade sammanhang genom återkommande professionella engagemang³.</p>

² Översiktsplan för Sundbyberg, Sundbyberg 2030 – urbant och hållbart, KS-0443/2016

³ Konstnärsnämnden och Konstnärernas Riksorganisation

Vision för den offentliga konsten

Sundbyberg präglas av offentlig konst som skapar en känsla av samhörighet, ger staden karaktär och berikar det lokala kulturarvet. Genom satsningar på offentlig konst ökar stadens attraktivitet för såväl boende som besökare. Den offentliga konsten finns såväl inomhus som utomhus på platser där så många som möjligt kan ta del av den. Utomhuskonsten finns tillgänglig årets alla dagar som en utställning för alla och bidrar till levande och trygga stads- och parkmiljöer med ett rikt liv mellan husen.

Konsten har ett eget värde med sitt unika innehåll som inte alltid kan fångas i ord. Den har en särställning i att spegla samtiden och kan vara betydelsefull för de människor som lever och vistas i staden. Konstens värden är inte alltid mätbara eller lönsamma på kort sikt. Satsningar på kvalitativ konst ger Sundbybergs stad en bra grogrund för utbildning, kreativitet och tolerans.

Mål

Utifrån den ovan presenterade visionen för offentlig konst i Sundbybergs stad samt Sundbybergs stads vision 2030 med ledorden *levande*, *nyttänkande* och *tillsammans*, har följande mål för arbetet med offentlig konst formulerats:

Levande

- Stadens offentliga konst ska bidra till att ge staden ett unikt utseende och skapa en identitet och stolthet för de som lever och vistas i staden.
- Stadens offentliga konst ska placeras så att så många som möjligt kan uppleva den.
- Stadens offentliga konst ska vara varierad, tillgänglig och inkluderande med en mångfald av människors röster, berättelser och uttryckssätt utifrån de sju diskrimineringsgrunderna⁴ samt barnkonventionen.

Nyttänkande

- Stadens offentliga konst ska ges möjlighet att vara innovativ och modig.
- Stadens offentliga konst ska kunna skapa debatt och diskussion genom sin förmåga att bryta mönster, ifrågasätta och överraska.

Tillsammans

- Stadens offentliga konst ska bidra till möten och dialog mellan människor.
- Stadens offentliga konst ska bidra till att staden blir en plats som människor vill vara på och besöka.
- Stadens offentliga konst ska bejaka värden som på olika sätt gynnar en hållbar utveckling.

⁴ De sju diskrimineringsgrunder som omfattas av lagens diskrimineringsförbud är: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Roll och ansvarsfördelning

I Sundbybergs stad delas ansvaret för den offentliga konsten av flera nämnder; kultur- och fritidsnämnden, stadsmiljö och tekniska nämnden samt kommunstyrelsen. I respektive nämnds reglemente, kommunstyrelsens gällande gränsdragningslista för Lokalfastigheter, samt i Sundbybergs stads riktlinjer för offentlig konst beskrivs de olika nämndernas roll- och ansvarsfördelning mer i detalj.

Sundbybergs stads bolag ansvarar, inom sina respektive verksamheter, för framtagande av ny offentlig konst samt inventering, skötsel och reinvestering/underhåll i enlighet med Sundbybergs stads konstpolicy och bolagens egna riktlinjer för offentlig konst.

Externa byggaktörer och fastighetsägare ansvarar för framtagande av ny offentlig konst samt inventering, skötsel och reinvestering/underhåll av den offentliga konst som tas fram i samband med nybyggnation/investeringar. Staden uppmuntrar till att offentlig konst som externa aktörer tar fram placeras så att den bidrar till att berika stadsbilden. Staden uppmuntrar även till en nära dialog mellan externa byggaktörer och staden.

När externa byggaktörer tar fram offentlig konst som planeras att placeras på mark som i framtiden tros övergå till allmän platsmark, ska framtagandet av konsten ske i nära dialog med staden. I de fall externa aktörer placerar offentlig konst på mark som övergår till allmän platsmark ska äganderätten och ansvaret för konsten övergå till staden om så är avtalat.

Finansiering

I enlighet med Sundbybergs stads översiktsplan ska enprocentsregeln rörande offentlig konst gälla alla byggnationer som Sundbybergs stad och stadens bolagskoncern genomför. För externa parter ska offentlig konst finnas med i genomförandeaftalen. Detta innebär att summan som ska avsättas för konst skrivs in i genomförandeaftalen tillsammans med en skrivning om att ett separat avtal för konsten tecknas med staden. Enprocentsregeln är den ekonomiska princip som anger att en procent av produktionskostnaden vid ny-, om- och tillbyggnation ska avsättas för konstgestaltning. Detta gäller hus, gator, torg och parker. Undantaget är reinvestering och drift/skötsel och underhåll samt projekt av övervägande teknisk karaktär.

I Sundbybergs stad och i stadens bolagskoncern tillämpas enprocentsregeln rörande offentlig konst i alla ny- till- och ombyggnationer med en totalkostnadsprognos över 25 miljoner kronor. Vid framtagande av beslutsunderlag där budget för produktion fastställs ska offentlig konst ingå i budgetunderlaget.

I kultur- och fritidsnämndens investeringsram tilldelas investeringsmedel för reinvesteringar, drift, skötsel och underhåll av den offentliga konst som ingår i nämndens ansvar. Omfattningen utgår från behovet för kommande år.

I kommunstyrelsens investeringsram tilldelas investeringsmedel för reinvesteringar, drift, skötsel och underhåll av den offentliga konst som ingår i Lokalfastigheter AB ansvar. Omfattningen utgår från behovet för kommande år.

Riktlinjer för offentlig konst

Utifrån Sundbybergs stads konstpolicy tas riktlinjer fram för hur arbetet med offentlig konst i staden ska genomföras. Riktlinjer gällande stadens nämnder tas fram av kultur och fritidsnämnden. För stadens bolag kan dessa riktlinjer fungera som ett rådgivande dokument då de själva tar fram sina riktlinjer. I kultur och fritidsnämndens process att ta fram riktlinjer för stadens nämnder genomförs en dialog med berörda nämnder och stadens bolag.

Riktlinjerna ska vara utformade så att konstpolicyns mål uppfylls. Riktlinjerna ska ge stöd så att upphandling av offentlig konst sker efter korrekta upphandlingsförfaranden samt att reinvestering, drift/skötsel och underhåll utförs på ett för konsten korrekt sätt.

De riktlinjer som Sundbybergs stad respektive bolagen utarbetar och fastställer för genomförandet av konstpolicyn ska innehålla:

- Processbeskrivningar av framtagande och inköp av ny offentlig lös konst och platsspecifik konst. I dessa ingår roll och ansvarsfördelning.
- En beskrivning av kriterier och på vilka grunder offentlig konst tas fram och köps in som är kopplad till målen i konstpolicyn.
- En beskrivning av hur offentlig konst ska förvaltas med plan för säkerhet, registrering, dokumentation och underhåll.
- Plan för hur den offentliga konsten aktiveras, förmedlas och synliggörs för att tillgängliggöra samt stimulera konstupplevelser och konstbetraktande hos de som bor och vistas i Sundbyberg.